

# MUZEUM UMĚNÍ A DESIGNU BENEŠOV

## VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2015

zpracoval  
Mgr. Tomáš Fassati

## **SPECIFIKA MUZEJNÍ ČINNOSTI**

Muzea jsou vzdělávací zařízení, která začala v historii vznikat jednak jako specializované kabinety a učebny škol, jednak pro celoživotní vzdělávání starších generací. Dnes, kdy pedagogické výzkumy konstatují, že se vzdělávací proces částečně přelévá ze škol do jiných institucí, význam muzeí opět stoupá, mj. proto, že nabízejí hmatatelné funkční ukázky reálných předmětů, s nimiž se prostřednictvím audiovizí (internet apod.) nelze funkčně seznámit.

Pojem kultura je kulturology používán v jiném, širším smyslu než úředníky. Úřední pojetí je dnes považováno za překonané, zejména proto, že není funkčně použitelné v reálné praxi.

V rámci dalších vzdělávacích zařízení (školy, knihovny) jsou muzea specifická tím, že vzdělávací program tvoří vlastním výzkumem, kdežto ostatní jen tyto programy přebírají.

Muzea umění se liší od vlastivědných muzeí jedním významným sociálním procesem. Myšlenkovou a komunikační náročností soudobého umění jsou více než širokým vrstvám určeny místním elitám (zejména vzdělanost- ním, méně pak majetkovým). Školy navštěvují muzea umění sice ve velkém, ale výsledkem je především inspirace do života těch nejnadanějších žáků, kteří budou později tvořit ony místní elity. Známou vlastností vzdělanostních elit je, že jsou jedním z hlavních iniciátorů rozvoje dané komunity, každá komunita je na nich zásadně závislá. Proto se vyplatí investovat do rozvoje těchto elit, neboť ony to pak mnohonásobně vrací dané společnosti podporou rozvoje včetně ekonomického.

I muzea umění zapadají svou popularizační činností do oblasti základního vzdělávání, které je tradičně poskytováno veřejnosti bezplatně. Proto česká muzea vyhlásila trend směřování k bezplatnému vstupu (viz seminář o bezplatném vstupu metodického centra MK ČR v MG roku 2015), který je v některých zemích již realizován.

Profesní charakteristika muzeí, vycházející i z mezinárodního profesního kodexu muzejního sdružení ICOM (UNESCO) popisuje hlavní typy činnosti muzeí takto:

1. Výzkum a z něj vyplývající koncepční shromažďování sbírkových předmětů.
2. Odborné uchovávání, zpracovávání a dokumentace sbírkových předmětů. Pro tyto dva první body jsou muzea nazývána paměťovými institucemi.
3. Zprostředkovávání obsahu sbírek veřejnosti formou stálých expozic, přednášek, publikací, případně dočasných výstav za účelem základního, případně i dalšího vzdělávání široké veřejnosti, příp. také odborníků, za účelem podpory kulturní a obecné lokální identity včetně reprezentačních funkcí.

Muzea tedy kromě vzdělávací funkce plní také funkci podpory identity města a regionu a současně, zejména muzea umění také funkci reprezentace, neboť sbírkami umění se v minulosti i současnosti reprezentují jak příslušníci vládnoucích elit, tak významné komerční firmy (známé jsou sbírky umění bank a pojišťoven, a u nás pak dále např. PPF fondů, plynáren, železáren ad.).

**Film a video jsou nedílnou součástí vizuální tvorby, kterou se zabývají muzea umění.** Dokládají to např. některé výstavy, na kterých je více promítání než zavěšených obrazů. Proto se pracovníci muzejí vzdělávat rovno- měrně v dějinách výtvarného umění i filmu.

**Muzea umění zde nejsou pro výtvarníky.** Zní to pro někoho na první pohled překvapivě, ale je to tak. Muzea umění slouží především konzumentům umění, mezi nimiž je mj. i malé procento samotných autorů. Výtvarníkům – jejich obživě a propagaci – slouží soukromé prodejní galerie. Podobně je tomu u knihoven, které také neslouží existenčním potřebám spisovatelů.

**Muzejní rady jsou poradními nebo správními orgány.** V jednodušší podobě slouží jako odborné poradní orgány ředitele. Tehdy jsou složeny z historiků a teoretiků umění, sociologů, psychologů, filosofů (= vědecké rady). Mohou však mít i část prezentující názory různých sociálních skupin (veřejné rady). V náročnější podobě jde o správní rady muzeí, které jsou pojistkou politické nezávislosti vzdělávací činnosti. Takové rady pak každoročně oficiálně schvalují výroční zprávy a vyjadřují se k odvolání či jmenování ředitele, kterého jsou buď kompetentní sami jmenovat, nebo jej na jejich doporučení jmenuje zřizovatel.

**Pracovní motivace zaměstnanců muzeí.** Část pracovníků dokáže motivovat mimořádně hodnotná práce. Hod- noty spočívají nejen ve vzdělávací činnosti zaměřené na hlubší kvality života, ale i v možnosti práce s velmi hod- notným materiálem (umělecká tvorba) a spolupráce se zajímavými lidmi – vědci a umělci. Mimo velká města se však najdou i lidé, kteří čekají, že se v muzeích nemusí moc pracovat. To je starý předsudek, který už dnes platí jen u nevzdělané části veřejnosti a odpovídá realitě v málo muzeích. Ve většině muzeí, kde je práce hodně a je zodpovědná, pak nastává problém, jak tuto sociální skupinu motivovat k práci, když vinou nižších mezd není k dispozici motivace finanční. Pro srovnání uveďme česká data roku 2015 (IS Min. práce a soc. věcí a LN-KPNG):

veřejná prestiž lékaře – 91%  
veřejná prestiž vědce v muzeu aj. – 76%  
veřejná prestiž zdravotní sestry – 74%  
veřejná prestiž učitele ZŠ – 71%

průměrný plat zdravotní sestry 33 375 Kč  
průměrný plat novináře 31 210 Kč  
průměrný plat učitele ZŠ 27 111 Kč  
**průměrný český plat 26 287 Kč**  
průměrný plat vědce v muzeu 22 000 Kč

## Hospodaření muzeí

Hospodaření vzdělávacích institucí se nedá převést na jednoduché finanční hodnoty. Proto pod pojmem „hospodaření“ nemohou ve výročních zprávách figurovat samotná finanční data. Ty mohou tvořit jen méně významný doplněk. V hospodaření je proto nezbytné odborně posuzovat především co nejpřínosnější využití zdrojů, které má muzeum k dispozici:

- Jsou to především hmotné zdroje ve formě sbírkových předmětů.
- Pak to jsou personální zdroje, zejména odborně kvalifikovaní pracovníci.
- Potom jde o další hmotné zdroje ve formě vybavení a nemovitostí.
- Také jde o využití finančních zdrojů.

Při snaze o převod hospodaření do finančních dat je nezbytné vzít v úvahu, že výsledek hospodaření muzea se realizuje mimo instituci, celkově v dané komunitě, nebo lze i analyzovat přínosy pro některé jednotlivé instituce. Tyto analýzy a výpočty jsou náročné na ekonomickou kvalifikaci a specializaci, jaká se nenachází ani u zřizovatelů, ani v samotných muzeích. Aby analýzy nebyly prováděny náhodně a s negativním dopadem na oblast vzdělávacích institucí, vytypovalo Ministerstvo kultury ČR agenturu, která je zárukou odbornosti pro tento účel.

### KONKRÉTNÍ PŘÍKLADY FAKTORŮ HOSPODÁRNOSTI

- Využití pracovní doby odborných pracovníků pro kvalifikovanou práci
- Využití kvalifikace pracovníků pro včasné bezplatné zisky sbírkových předmětů
- Využití prestiže odborných pracovníků pro získávání darů do sbírky
- Využití kvalifikace odborných pracovníků pro hospodárný výběr nákupu vybavení
- Využití prestiže odborných pracovníků pro přínosné vnější kontakty muzea
- Využití kvalitní publikační a přednáškové činnosti pracovníků muzea pro účinnou bezplatnou propagaci muzea
- Využití převládající doby pracovního volna veřejnosti pro otevírací hodiny a dobu konání jedn. akcí
- Dlouhodobá perioda využitelnosti vzdělávacích pomůcek a předmětů médiatěky
- Kolektivní využití pomůcek fin. nedostupných pro jednotlivé školy
- Schopnost managementu muzea získávat u komerčních dodavatelů výrazné slevy
- Schopnost pracovníků muzea kontrolovat kvalitu dodávek komerčních produktů ad.

## Poznámka k terminologii

Těžko překonatelnou hradbou oddělující laickou veřejnost od světa současného umění jsou neblaze proslulé vernisážové proslovy plné cizí odborné terminologie. Proto by muzea umění měla z principu pěstovat bohatství sdílné češtiny. Při charakterizaci a hodnocení práce muzeí také není dobré používat cizí termíny zavedené v komerční sféře proto, že mylně naznačují podobnost ziskové a vzdělávací sféry. K nejhorším v tomto smyslu patří např. známá slova benchmarking, audit, evaluace, marketing. Jedinou výjimkou by zřejmě mělo tvořit slovo management, neboť nemá opravdu sdílný český ekvivalent a vystihuje práci vedení muzeí, která je potřebná a nemá u nás zatím dostatečné rozšíření. A pak je tu také opačný případ, kdy komerční sféra u nás začala používat muzejní termín akvizice několik desítek let po nekomerčních institucích. Tady se naštěstí nabízí znělá česká náhrada „sbírkotvorná činnost“, se kterou sice mají problém české textové editory, ale to nevadí, neboť ty znají jen slovní zásobu nepřilíh vzdělaných vrstev.

## Hodnocení práce muzeí (umění)

**Tvrdá data** se v dokumentacích vážou především na materiální nebo finanční fakta. Komplikovaný vývoj civilizace v posledním období ukazuje, že pro posuzování výsledků tvrdá data již přestávají dostačovat i v komerční sféře a podnikatelské subjekty, které neumějí pracovat s měkkými daty, na to finančně doplácí. Pro oblast vzdělávání ad. zejména nekomerční činnosti mohou být tvrdá data pouze doplňkovou pomůckou pro dílčí odborné analýzy. Ty jsou natolik náročné na kvalifikaci, že je nemůže provádět nejen laická veřejnost (např. návštěvníci muzeí), ale ani sami muzejní pracovníci. Ministerstvo kultury proto vytypovalo a doporučilo agenturu, která používá kompetentní metody ke skutečně funkčnímu nezavádějícímu zpracování tvrdých dat. Současně také ministerstvo léta praktikuje pravidlo, že ve statistických hlášeních mohou muzea zaškrtnout některá tvrdá data, která nesmí být veřejně publikována,

aby se zabránilo jejich neodborné interpretaci či zneužití.

**Měkká data** jsou hlavním předmětem informací i činnostech muzeí. Při čitelném podání mohou být srozumitelná i laické veřejnosti a mají představovat hlavní pole veřejných diskusí a hodnocení, což v reálu představuje živou a velmi zajímavou oblast publicistiky. V ní se však vyskytují stále ještě ojediněle hlasy, které měkká data nevhodně zpochybňují či zcela odmítají a považují za smysluplné pracovat pouze s daty tvrdými. Mnohdy nejde jen o vývojovou zaostalost těchto hlasů, jako spíše o pohodlnost (s měkkými daty se pracuje adekvátně náročnosti svého předmětu komplikovaněji) nebo o tendenci zneužití. Tvrdá data totiž v nekomerčních oblastech mohou klamně vytvářet dojem snadné, jednoduché interpretovatelnosti.

### **ZÁKLAD HODNOCENÍ: Kvalitativní hodnocení**

(Posuzuje odborná komise)

1. Kvalita směřování aktivit
2. Výše průměrné kvality realizovaných aktivit
3. Vyrovnanost kvality realizovaných aktivit
4. Přiměřenost úrovně výstupů sociálním skupinám, pro které muzeum pracuje

Konkrétně např.

- kvalita akvizice
- kvalita zpracování sbírky
- kvalita prezentace sbírek

### **DOPLNĚK: Kvantitativní hodnocení**

A – podstatnější data

- Počet dokončených výzkumných úloh/etap výzkumů
- Počet srovnatelných (naučných) výstupů výzkumných úloh (publikace, články, přednášky, výstavy, webové prezentace...)
- Počet poskytnutých odborných konzultací, vč. seminárních, diplomových a doktorandských prací
- Množství spolupráce s institucemi
- Rozsah práce pro obec
- Počet získaných a zpracovaných sbírkových předmětů

B – méně podstatná data

- Počet individuálně distribuovaných publikací
- Počet publikací do veřejných a ústavních knihoven
- Počet návštěvníků webových stránek
- Počet návštěvníků výstav
- Počet návštěvníků přednášek
- Počet návštěvníků studovny

Za návštěvnost vč. návštěvnosti webu se hodnotí

- rodinná výchova (60%)
- školní výchova (30%)
- samotné muzeum (10%)

Z toho kvalita a kvantita propagace 85%, kvalita akce 15% (diskutabilní zůstává pojem „atraktivnost“).

### **UŽITÍ FAKTORŮ K JEDNOTLIVÝM HODNOTÁM**

Aktivita s krátkodobým efektem

Aktivita s dlouhodobým efektem

Aktivita s efektem mimo muzeum

Aktivita s efektem mimo kulturu

Aktivita s efektem podmíněným mimo muzeum (vlastní efekty závislé na cizích faktorech – školství, finance ad.)

Aktivita s efektem určeným menšinám

## KVANTITATIVNÍ PARAMETRY (NA DANÝ ZDROJ)

na počet sb. předmětů

na počet pracovníků

Srovnání kvantitativních výsledků s jinými muzei podle počtu pracovníků a obyvatel

Srovnání kvantitativních výsledků s jinými muzei podle výše rozpočtu a plochy muzejních prostor

## MUZEJNÍ STANDARDY

Při hodnocení muzeí jsou užitečné tzv. muzejní standardy, které jsou postupně tvořeny profesními sdruženími a dostávají se do více či méně závazných předpisů. Bez ohledu na ně je samozřejmě přirozenou součástí hodnocení posouzení plnění všech závazných předpisů, které se na muzeum vztahují. Zde je důležité zdůraznit, že v oblasti financí představuje plnění předpisů hlavní, resp. jediné kritérium, protože nekomerční vzdělávací instituce nemohou být hodnoceny za finanční zisk. Takový typ hodnocení by byl reálný pouze v širších souvislostech provedený odbornou agenturou. Také je třeba vědět, že tyto typy hodnocení silně přesahují horizont kalendářního roku.

Z muzejních standardů, na které reaguje dále tato výroční zpráva, jsou důležité zejména: kritéria dostupnosti (fyzické vč. vzdálenosti, finanční, časové ad.)

kritéria rozsahu zákl. služeb (médiatéka, učebny, laboratoře, občerstvení, m-shop, ...)

## STRUKTURA STATISTIK NIPOS MINISTERSTVA KULTURY ČR

Národní poradenské a informační středisko pro kulturu Ministerstva kultury se sice nezabývá hodnocením práce muzeí, ale sbírá statistické údaje, které naznačují, co je z kvantifikovatelných jevů považováno za zajímavé:

### **ZAMĚSTNANCI**

- Zaměstnanci a mzdy
- Dobrovolníci

### **SBÍRKY**

- Sbírkotvorná činnost
- Péče o sbírky
- Digitalizace sbírek

### **MUZEJNÍ KNIHOVNY**

- Rozvoj fondů
- Pracovníci Uživatelé

### **VÝSTAVNÍ ČINNOST**

- Stálé expozice
- Výstavy

### **DALŠÍ FORMY ZPŘÍSTUPNĚNÍ SBÍREK A VZDĚLÁVÁNÍ**

- Ediční činnost
- Přednášky ad. programy
- Badatelské návštěvy

### **VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST**

- Rozsah činnosti Intenzita činnosti

### **FINANČNÍ PODMÍNKY ČINNOSTI MUZEÍ**

- Výnosy
- Náklady

Trochu jinou strukturu nabízí statistický roční dotazník NIPOS MK ČR:

### **MUZEA A JEJICH EXPOZICE**

### **VÝKONY MUZEA**

### **ZAMĚSTNANCI**

### **PŘÍJMY**

### **VÝDAJE**

### **KNIHOVNA MUZEA**

### **ELEKTRONICKÉ SLUŽBY**

### **TVORBA SBÍREK AD. ODB. ČINNOST**

..

-

## SROVNÁVACÍ METODA HODNOCENÍ

K jednoduchým praktickým možnostem hodnocení patří srovnávací metoda. Nelze ji používat k objektivním závěrům, ale samotné porovnání hodně napoví. Pro příklad zde uvádíme personální a rozpočtové předpoklady přibližně srovnatelných českých muzeí umění ve městech podobné velikosti s Benešovem. K náročnějšímu typu porovnání je nutné k uvedeným údajům doplnit pohled do výroční zprávy.

#### ■ HORÁCKÁ GALERIE – NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ (10277

obyvatel) Personální obsazení – 19 míst

● Ředitel  
ekonomka

mzdová účetní, personalistka, finanční referent

● Odborný úsek – vedoucí odborného úseku, zástupce ředitele,

kurátor sbírek kurátor sbírek

správce depozitáře, dokumentátorka

propagační referent, dokumentátor, výstavář, aranžér – výtvarník

● Knihovna – dokumentátorka, kulturně výchovný

pracovník knihovnice, dokumentátorka, internetová

knihovna

výtvarná dílna, edukace – kurátorka KVČ

výtvarná dílna – kurátorka KVČ, výtvarná dílna, grafik

● Technicko – provozní úsek – výstavář, údržbář, řidič služebního vozidla, požární preventista

výstavář, údržbář, požární preventista, energetik

správce budov

uklízečka

uklízečka

průvodce, kurátor KVČ, dokumentátor, pracovník vztahů k veřejnosti

pokladní, průvodkyně

zřízenec v kulturním zařízení, kustod

Rozpočet

celkové výdaje 9 252 000 Kč

z toho nákup do sbírky 0 483 000 Kč

z toho osobní náklady 5 240 000 Kč

muzeum/ galerie	Horácká galerie	Rabasova galerie	Galerie umění	Galerie umění	Muzeum Podblanicka	Galerie umění	Muzeum umění
město	Nové Město na Moravě	Rakovník	Náchod	Litoměřice	Vlašim	Roudnice nad Labem	Benešov
počet obyvatel	10 300	16 700	20 700	24 000	11 900	13 000	16 500
počet pracovníků	19	13	9 12 fyzických	23 32 fyzických	12	10	8 9 fyzických
mzdové náklady	5 240 000	rozpočtové údaje	3 494 000	5 500 000	3 800 000	4 257 000	2 151 099
celkové výdaje	9 252 000	výroční zprávy	5 130 000	13 000 000	9 200 000	6 934 000	5 625 000
z toho na sbírku	0 483 000	tohoto ústavu	0 170 000	1 323 000	0 226 500	0	0 450 000
z toho naučné aktivity		neuvádějí					0 885 060

#### ■ MUZEUM UMĚNÍ A DESIGNU BENEŠOV (16 700 obyvatel)

velikost úvazku	funkce (většinou kumulovaná)	kvalifikace
1/1	ředitel – odborný pracovník	VŠ odpovídající
1/1	zástupce ředitele – odborný pracovník – produkce programu	VŠ odpovídající
1/1	odborný pracovník – referent finanční administrativy	VŠ odpovídající
1/1 (od 2013)	vedoucí úseku správy majetku – správce inventáře	středoškolská
½ (od 2015)	odborný pracovník – správce depozitářů	VŠ odpovídající
½ (od 2015)	odborný pracovník – dokumentátor	VŠ odpovídající
1/1	služby veřejnosti včetně vzdělávací činnosti	VŠ
1/1 (od 2014)	kumulovaná provozní práce	VŠ
1/1	vrátnice – polygrafické práce – úklid	středoškolská
1/1 2x CHYBI	vrátnice a dozor expozic	základní

Rozpočet

Celkové výdaje: 0000000Kč, z toho osobní výdaje 0000000Kč, nákup do sbírky: 0000000 Kč

## Ukázkový příklad typické nefunkční reakce veřejnosti

Tak jako v dávnější minulosti jsme se v roce 2015 opět setkali s ojedinělými kritickými komentáři veřejnosti k našemu akvizičnímu programu. Je známo, že veřejnost, které je vzdělávací program určen, by např. nedokázala přínosně reagovat, kdybychom získávali do sbírky malby podřadné autory. Jisté procento návštěvníků dokonce reaguje na ukázkovou naučnou muzejní vitrínu s kýčem obdivnými slovy. Avšak ke sbírce užité tvorby se občas vyskytnou komentáře konstatující, že „muzeum shromažďuje nehodnotné krámy a nevhodně s nimi přepřlňuje depozitáře“. Svého času bylo např. terčem laického výsměchu vyřazené rozhlasové zařízení darované muzeu ředitelem gymnázia.

Důvod je přirozený, lidé hodnotí předměty, které právě dosloužily a současně i jejich styl byl překonán novou módou. Často jsou vzhledově opotřebované a mnohdy nefunkční. V běžném životě, byť si dnes lidé postupně zvykají na recyklaci, není nic typičtějšího symbolem bezcennosti. Současně ale jsou lidé zvyklí respektovat hodnoty věcí velmi starých a to bez ohledu na jejich druh a stav. Mj. i proto, že staré předměty provázejí na trhu starožitností často vysoké ceny. To pak vede k typickému nedorozumění: ano muzea by měla mít hodnotné starožitnosti, ale jsou důležitější věci než kultura, takže jim na jejich nákup bohužel nemůžeme dát peníze. Jediným reálným řešením proto je, aby muzejníci svou odborností dokázali odhadnout věcnou hodnotu dřívě, než stoupne hodnota finanční. Je to svébytná kvalifikace, kterou respektují i ředitelé muzeí u svých podřízených a do odborných koncepcí sbírek svým pracovníkům nezasahují.

Zajímavou motivací odborníků starajících se o sbírání designu je souběžná činnost jejich komerčních „kolegů“, se kterými se setkávají a často i předbíhají ve sběrných druhotných surovin a někdy i na skládkách odpadu. Zatímco obchodníci motivuje pozdější vysoký zisk z prodeje současných „krámů na vyhození“, muzejníky dobrý pocit, že něco do sbírky získají zdarma, protože kritizující veřejnost by pak nepodpořila politiky, aby na to muzeím přidali peníze do jejich rozpočtu. Tady mohou být užitečným argumentem prvoplánová tvrdá data, na jakou finanční hodnotu stoupla cena sbírkových předmětů získaných bezplatně „na smetišti“ např. po deseti letech.

Svébytným problémem vyplývajícím z výše uvedeného laického názoru může být, když příslušník takové sociální skupiny se stane zaměstnancem muzea. Může působit na instituci rozkladně, tak jako to dělali svého času komunisté bez přesvědčení, kteří fungovali ve státostraně. Negativním vlivem může být třeba už jen to, že na „starý krám“ nedávám takový pozor jako na třpytivé zlato a tak jej snadno poškodím, nebo jej „restauruji“ použitím postupů domácí hospodyňky. Nemají to muzejníci lehké.

## O metodice pro výpočet ekonomických dopadů kulturních organizací

V rámci výzkumného projektu Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR, který řeší Institut umění - Divadelní ústav, byla Ministerstvem kultury uznána a certifikována metodika pro výpočet ekonomických dopadů kulturních organizací. Metodika byla zatím použita na několika festivalech v ČR. Další podobné metodiky rozpracovávají badatelé z VŠE a jiných univerzit.

Cílem metodiky pro výpočet ekonomických dopadů kulturních organizací je **stanovení způsobu, jak evaluovat tyto ekonomické dopady kulturních subjektů a akcí** (např. festivalů, muzeí, divadel, orchestrů apod.). Metodika reflektuje dlouhodobou diskuzi mezi odbornou kulturní veřejností o tom, zda mají kulturní organizace také ekonomické přínosy a jak je evaluovat. Metodika je **založena na meziodvětvové analýze a oficiálních statistikách ČSÚ**, přičemž vychází z teze, že ekonomické dopady generuje jakýkoli subjekt, tedy i jakákoliv kulturní organizace, která platí za dodávky služeb svým dodavatelům, práci svým zaměstnancům apod. Kulturní organizace jsou ekonomické subjekty, a díky své aktivitě zaměstnávají řadu pracovníků, dávají práci také svým dodavatelům, jejich subdodavatelům a jejich zaměstnancům. Tím se podílí na celkovém obratu (produkci) české ekonomiky a potažmo i na hrubé přidané hodnotě a ziscích firem, tvorbě pracovních míst a výplatě mzdových výdajů zaměstnancům.

V rámci České republiky se jedná o **zcela novou metodiku**, která vychází z řady zahraničních odborných studií a modelů pro výpočet ekonomického dopadu kulturních organizací. Přestože Český statistický úřad publikuje velmi kvalitní data, která jsou nutná k meziodvětvové analýze české ekonomiky, v tuzemských podmínkách je tato metoda používána jen výjimečně (zřejmě vzhledem k její náročnosti), a to např. k výpočtům dopadů investičních záměrů, daňových pobídek apod.

Výzkumný projekt **Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR**, který je financován z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) formou dotace Ministerstva kultury ČR, byl zahájen v březnu 2011. Cílem je především získání kompletních informací kvantitativního i kvalitativního charakteru o stavu jednotlivých odvětví kulturních a kreativních průmyslů v ČR a následná analýza těchto dat a zjištění. Počítá se i s **nástroji pro sledování a hodnocení multiplikačních ekonomických efektů kulturní a umělecké činnosti a využívání kulturního dědictví v České republice**. V této oblasti je certifikovaná metodika pro měření multiplikačních ekonomických efektů, která byla právě schválena Ministerstvem kultury ČR, velkým průlomem.

**Úvod k metodice pro výpočet ekonomických dopadů:** <http://www.kulka.cz>

Návrh certifikované metodiky pro výpočet ekonomických dopadů kulturní organizace najdete na webu Institutu umění MK ČR

# CHARAKTERISTIKA ROKU 2015

## Naplňování promyšlené vize

Rok 2015 byl rokem 25. výročí založení muzea. Pro hodnotitele jeho činnosti je zajímavé sledovat, že muzeum pracovalo od svého založení s konkrétní vizí, kterou postupně naplňovalo a reagovalo na další vývoj společnosti jejími aktuálními úpravami. Dařilo se to i proto, že zakladatelskou vizi měli možnost dodnes naplňovat ti, kteří stáli u zrodu muzea. Veřejnost snad ocení i to, že přesto, že vedení instituce patří již ke starší generaci, nedělá muzeu problém reagovat na aktuální trendy vývoje, které uspokojí zejména mladé návštěvníky. Součástí reakcí je i průběžně signalizovaná otevřenost muzea, která spočívá nejen v naslouchání veřejnosti, ale i v přímém dotazování a schopnosti realizovat doslova i některé programy na přání. Téma je popsáno podrobně v publikaci vydané ke 20. výročí a dnes, po pěti letech je jeho text stále aktuální.

## Administrativní adaptace

Pod tímto zvláštním názvem míníme obsáhlou řadu prací souvisejících se změnou právního statutu muzea. Muzeum vzniklo v roce 1990 jako organizační složka Kulturní správy okresu Benešov. Tehdy s názvem Galerie Benešov. Po roce, kdy byla kulturní správa zrušena, prosadili zakladatelé muzea jeho přijetí novým zřizovatelem – Městem Benešov. V porevoluční situaci měnících se málo přesných pravidel mělo muzeum (tehdy Galerie výtvarného umění Benešov) chvíli samostatnost, podobně jako Městské kulturní středisko, ale pak byl pro všechna kulturní zařízení navržen nový model (organizační složky), který měl uspořit pracovní síly společným výkonem finanční administrativy, správy budov a některých podpůrných služeb (autodoprava ad.) přímo pracovníky radnice. Po několika letech se však ukázalo, že administrativní servis není pro své odtržení od reality funkční a začalo se diskutovat o navrácení právní subjektivity kulturním zařízením. Navíc pro muzea tato právní forma není běžná a praktická. Zvyk však byl dlouho silnější, než vnímání potřeb praxe a tak došlo k opětovnému osamostatnění až za místostarosty Tomáše Podholy nejprve u MKS (roku 2011) a pak u muzea (roku 2015). Podstatným důvodem bylo i to, že chod Městského úřadu se v posledních letech pod vedením tajemnice paní Mgr. Stibůrkové zásadně profesionalizoval a složky neúředního typu se špatně začleňovaly do systému organizace práce, jejich standardů a hodnocení. S obnovou právní subjektivity souviselo podle předpisů výběrové řízení na funkci ředitele. Někdo by jej v dané situaci mohl vnímat jako problém, pro naše muzeum však bylo zásadním přínosem. Bylo totiž užitečné, že se vítězstvím dosavadního ředitele-zakladatele potvrdil názor nejen posledního, ale i předchozích vedení radnice, že muzeum funguje se zaměřením a kvalitou, která odpovídá jeho statutu a názorům zřizovatele. Podstatou všech nezbytně vykonaných administrativních kroků nebyla jejich specifika, ale celková změna práce a osobní odpovědnosti jednotlivých pracovníků muzea. Soustředění na tento problém přirozeně muselo trvat celý rok i nadále. Podporu jsme cítili nejen u jednotlivých spolupracujících úředníků radnice, ale také v metodickém auditu, který přišel ve druhém pololetí a pomohl dorovnávat zabíhané předpisy a nové metody.

## Každodenní profesionalita

je výstižným slovním spojením, které by mělo charakterizovat práci všech muzejních institucí. Pracují totiž podle profesních kodexů, které vyžadují náročnou odbornou kvalifikaci, vizuální a sociální vnímavost, motivované soustředění a osobní odpovědnost. Pro pracovníky muzeí i veřejnost je vždy důležité si uvědomit, čím se tyto vzdělávací instituce liší od jiných. Profesionalita a její kvalita se pak promítá do různých aktivit. Zatímco v minulosti byli pracovníci našeho muzea žádáni o členství v různých celostátních hodnotitelských útvarech a poradních komisích (např. Ministerstva kultury nebo školství), v roce 2015 byl náš zástupce zvolen do předsednictva Rady galerií České republiky. O muzeu kromě místních médií psala také odborná česká (Atelier – recenze muzejní učebnice z pera ředitele IILD Wien) a slovenská (DeSignum – o sbírce designu od doc. Kolesára) a články pracovníků muzea byly přijaty v uznávaných odborných periodikách (Zlatý řez, ArtTalk, Atelier ad.).

## Inovativní přístup k činnosti

je dnes vyžadován jako samozřejmý požadavek. Benešovské muzeum umění dokázalo aktuálně sledovat vývoj umění i technologií od samého založení. Díky tehdejšímu sponzorovi podniku Agrodát Benešov jsme měli jako **první z veřejně-právních institucí k dispozici počítač**, který nám umožnil sazbu vydávaných publikací a vlastní tvorbu propagačních materiálů nejprve v černobílé podobě. Poté se začalo ukazovat, že počítače mohou být užitečným nástrojem pro volnou tvorbu výtvarníků, pro výstupy byla ovšem užitečná barevná tiskárna, kterou ve městě téměř nikdo nevládnul. Také s tou pomohl sponzor Agrodát a my jsme mohli nabídnout benešovským autorům **první digitální tvůrčí laboratoř**. Když se v polovině 90. let začal šířit **internet** nejprve mezi vědeckými a univerzitními pracovišti, byli jsme první veřejnou institucí ve městě, která umožňovala návštěvníkům jeho užití. O internetu se tehdy vědělo mezi veřejností málo a tak není divu, že jsme se od zřizovatele dočkali kritiky, k čemu takovou zbytečnou hračku pořizujeme. Nyní jsme opět pokročili dále a nabídli jsme veřejnosti vyzkoušení brýlí s **virtuální realitou**, která mj. patří také k technologiím užívaným ve vizuální tvorbě. Všimáme si ovšem i negativních stránek rozvoje a snažíme se upozorňovat veřejnost na záporné vlivy technologií na člověka vedoucí až degenerativním procesům (**digitální demence**).

S fyzickou a psychickou únavou svých pracovníků vyplývající z nepřerušované práce s nepřírozenou digitální technikou bojují nejspíše nejvíce zaměstnavatelé zřizování malých **relax center**. Taková investice se jim bohatě vyplácí. Krátké pobyty v nich během pracovní doby zvyšují výkonnost a kvalitu odvedené práce. Nepochopitelné



jsou už jen pro ty instituce, kde se podle starých tradic moc nepracuje. Muzejní ergonomická laboratoř předvádí benešovským podnikům nejužitečnější vybavení takových relax center, k nimž patří trakční lavice, vibrační a reflexní masážní přístroje ad.

Struktura týmu Muzea umění a designu Benešov se vzhledem ke specifické historii nachází zatím ve vývoji a není proto stabilizovaná. Zatímco jiná muzea existují již velmi dlouho, nebo v nich byly při samotném zakládání vytvořeny dostatečné nebo alespoň základní personální předpoklady činnosti, v Benešově tomu tak nebylo. Malý pracovní tým zakladatelů byl zpočátku tvořen pomocnými pracovními silami poskytnutými Úřadem práce, návazně pak mládeží vykonávající náhradní vojenskou službu. Zrušení této služby bylo prvním, ale nedostatečným impulsem pro obsazování běžných muzejních funkcí. Zodpovědně se s touto problematikou vyrovnala až radnice vedená Ing. Hlavničkou, ale nárůst pracovních míst zatím nemohl příliš sledovat muzejní kvalifikační potřeby. Ty začínají být uspokojovány až v posledních třech letech. V pracovním týmu však dosud zásadně chybí PR manažer, dlouhodobě se řeší problematika správce budovy a např. novou zátěž finanční administrativy musela pro nedostatek kvalitních uchazečů dočasně převzít kvalifikovaná správkyně depozitářů, která měla v této činnosti praxi. Ředitel muzea musí dlouhodobě vykonávat také časově velmi náročnou odbornou práci, protože stav kvalifikovaných pracovníků zatím není stabilizovaný. Struktura týmu v roce 2015 byla následující:

velikost úvazku	funkce (většinou kumulovaná)	kvalifikace
1/1	ředitel – odborný pracovník	VŠ odpovídající
1/1	zástupce ředitele – odborný pracovník – produkce programu	VŠ odpovídající
1/1	odborný pracovník – referent finanční administrativy	VŠ odpovídající
1/1 (od 2013)	vedoucí úseku správy majetku – správce inventáře	středoškolská
½ (od 2015)	odborný pracovník – správce depozitářů	VŠ odpovídající
½ (od 2015)	odborný pracovník – dokumentátor	VŠ odpovídající
1/1	služby veřejnosti včetně vzdělávací činnosti	VŠ
1/1 (od 2014)	kumulovaná provozní práce	VŠ
1/1	vrátnice – polygrafické práce – úklid	středoškolská

V bezpečnostní funkci vrátného, v muzeích velmi důležité se musejí zatím střídat zaměstnanci s různou další pracovní náplní. Nemáme zatím ani jednoho kustoda, např. do Šimovy síně a správu budovy včetně obsluhy koteleny vykonávají vzhledem k výraznému podílu dalších uživatelů budovy pracovníci MěÚ

## Management muzea

nebývá ve výročních zprávách příliš rozebírán. U příležitosti změny právního statutu však popíšu alespoň některé činnosti. Základní dokument zřizovací listinu připravoval zřizovatel s užitím našeho dosavadního statutu a ke srovnání se rozhodl vzít statut Národního muzea v Praze. Práce byla vnímána především jako formální a bylo nezbytné stihnout brzké termíny, takže muzeum ani nebylo přizváno ke konzultaci. Dále bylo třeba samotným muzeem upravit organizační řád a celou řadu vnitřních směrnic vázaných k české legislativě. Jako zvláštnost se ukázalo, že je třeba pro nesbírkovou činnost zavést interní kategorii tzv. předmětů kulturní povahy, na které se podobně jako na sbírkové předměty nevztahují mnohá pravidla platná pro běžný inventář, ale současně ani předpisy pro předměty registrované ve sbírce podle zákona. V minulosti byly vytvářeny duplicitně seznamy inventáře a majetku jak v muzeu, tak u zřizovatele. Druhé z nich pro nedostatek přímého kontaktu s realitou obsahovaly mnohé nedostatky, které bylo nyní nezbytné odstranit. Správkyně inventáře muzea na tom souběžně se svou činností pracovala několik měsíců, správkyně sbírky na tom pracuje dosud. Z městského úřadu byly převzaty a vyzkoušeny některé metody vnitřní pracovní komunikace zahrnující i termínování úkolů a vybrány pro další užití ty, které jsou v muzeu reálně funkční – jde o kombinaci telefonů, výpočetní techniky a klasické záznamové knihy. Celkově lze říci, že při osamostatnění muzea si největší soustředění vyžádala problematika samostatné odpovědnosti jednotlivých pracovníků.

Do roku 2014 užíval zřizovatel muzejní radu tradičním způsobem jako orgán, na který se obrací při potřebě hodnocení práce muzea a jeho ředitele. Rada hodnotila výroční zprávu a současně fungovala jako poradní orgán ředitele. Diskuse při změně právního statusu vedla k dominanci názoru vedení radnice, že spolehlivě fungující muzeum nepotřebuje zřizovatel hodnotit a doporučil řediteli definovat muzejní radu interními předpisy jako odborný poradní orgán. Názorem členů muzejní rady však bylo ponechat původní funkci, neboť odpovídá stavu v zemích s rozvinutou demokracií. Problematika byla zatím uzavřena první variantou řešení, ke druhé je možné kdykoliv znovu dospět.

## Hospodárnost činnosti muzea

Jak už bylo uvedeno v obecných kritériích, hospodaření muzea tvoří komplexní systém, který tak silně přesahuje jeho rozpočtovou problematiku, že finance jsou jen velmi pomocným doplňkem celkové analýzy. Ta je, jak bylo uvedeno na speciální odborné ekonomické metodice podle doporučení ministerstva kultury a její výstupy jsou k dispozici jen na objednávku v případě zdůvodněné potřeby, neboť analýza pro svou komplikovanost není levná. Proto zde uvedeme jen některé vybrané jevy, jež však mohou patřit k rozhodujícím.

### **Hospodárnost činnosti MUD spočívá mj. v těchto zásadnějších i drobnějších bodech:**

- O užití finančních prostředků rozhodujeme s maximální odborností, která je zárukou efektu.
- Snažíme se vytvářet pro kvalifikovanou práci muzejních odborníků optimální pracovní podmínky, aby jejich potenciál byl maximálně využit.
- Snažíme se, aby získané (nakoupené, darované či námi vytvořené) hodnoty byly využívány co nejdéle.
- U dodavatelů produktů se pokoušíme získávat slevy (až do 40%), příp. i nabídky darů.
- Neprovozujeme vlastní automobil, ale najímáme jen cíleně na nutné převozy, na osobní dopravu používáme veřejnou dopravu, po Benešově chodíme pěšky, nebo jezdíme na kole.
- Většinu tisků nezadáujeme draze do tiskáren, ale realizujeme sami na vlastních strojích.
- Snažíme se s co největší odborností kontrolovat dodávky řemeslníků ad., aby byla dodržena kvalita a životnost.
- Pro interní pracovní účely používáme i papír z jedné strany potištěný.
- Jsme zapojeni do výměnné služby publikací odborných ústavů, která nám přináší bezplatně více hodnotných publikací do knihovny, než sami nabízíme.
- Knihy a časopisy v naší knihovně mají trvalou hodnotu, po čase se tedy nevyřazují.
- Snažíme se do sbírky umění získávat odborným studiem díla, dokud nejsou drahá a bezplatně design, dokud se nestal předmětem drahého starožitnického obchodování.

## Prostorová problematika muzea

Již léta se snaží zřizovatel muzea najít řešení prostorového problému zanedbaného v 90. letech. Muzeum nemá pro své expozice, jak je tomu v jiných městech, celou budovu a nemá vlastní depozitáře. Navíc Městská výstavní síň muzeem částečně užívaná se dočkala nepříjemného zmenšení. Radnice proto začala v roce 2010 hledat postupná řešení. Zvažovalo se užití prostoru restaurace Zelený strom, bývalého protiatomového krytu komunistického sekretariátu, plochy po prodejně aut v Marešově ulici ad. možnostmi. Jako nejrealističtější se nakonec jevil **návrh užití vily poručíka Hellera se zázemím** po plánovaném odstěhování zvláštní školy (viz další strana). Protože se však realizace tohoto kroku více oddálila, připravila radnice záměr jednoduché rekonstrukce zachovaného objektu v areálu bývalých Tábořských kasárnách, o jehož užívání se dohodla s Muzeem Podblanicka, aby prostory v naší budově po něm uvolněné byly k dispozici pro stálé expozice. Když záměr zhatila nevhodná shoda okolností, rozhodlo se vedení města nechat zpracovat alespoň **projekt výstavní síně** na místě u křižovatky ulic Vnoučkova a Pražská, které tak jako tak čekalo na rekonstrukci. Byly zpracovány dvě studie různými autory, z nichž práci arch. Špačka zde zveřejňujeme



## Projekt: Benešovská muzejní osa

Muzea jsou vzdělávacími institucemi, které dlouhodobě podporují hospodářský rozvoj dané společnosti. Podle ekonomů jsou muzea také jedněmi z hlavních magnetů turistického ruchu. V Evropě je proto investováno do nových muzejních ulic nebo čtvrtí, které vytvářejí komplexní nabídku. Nejvýznamnějšími benešovskými muzei je zámek Konopiště a Muzeum umění a designu. Dále jsou zde Muzeum Podblanicka, Muzeum motorek a sbírka vozidel občanského sdružení Posázavský pacifik.

Podle průzkumů odborníků se zájem veřejnosti postupně přesouvá od starších památek ke 20. století. V něm hraje atraktivní úlohu design, neboť je veřejnosti blízký a srozumitelný. Je obdivován i ve starších obdobích, např. hlavním obsahem sbírky zámku Konopiště je umělecké řemeslo (design) – nábytek, doplňky, kolekce zbraní. Tento atraktivní obor má celkově v Benešově silné zastoupení:

- muzeum umění má velkou sbírku designu, kterou z velké části není kde vystavit
- podnikatel Jiří Stibůrek má velkou sbírku motorek, kterou by chtěl prezentovat i ve městě
- občanské sdružení Posázavský pacifik má ojedinělou sbírku vagonů i lokomotiv ve staré výtopně a potřebovali by odbornou a organizační podporu pro prezentaci

Existují dobře promyšlené snahy radnice o propojení centra města a turisticko rekreačního prostoru Konopiště. Do nich je vhodné zapojit atraktivní využití vily poručíka Hellera, která leží výhodně na ose zámek – centrum, u nádraží vedle sbírky Posázavského pacifiku a na místě, kde projíždějí auta a autobusy z E55 do centra města.

Projekt muzea ve vile poručíka Hellera vychází z podnětu radnice, která navrhla využití domu pro muzejní účely. Jeho realizace by podpořila funkční turistickou a vycházkovou osu Konopiště – vila – centrum města, je zde zastávka autobusů, blízká železniční stanice, zastávka turistického vláčku, vila je také na pěší a cyklistické trase Benešov – Konopiště.

Jistě by nemělo jít o jakékoliv muzeum, ale o atraktivní řešení, které zaujme turisty a domácími přinese nejen poučení, ale i reklamu městu. Vzhledem k sbírkovému fondu muzea umění i blízkosti podobné expozice v nádražní výtopně se nabízí expozice historické techniky, kterou sbíráme v souvislosti s vývojem designu. Jedná se zejména o audiovizuální přístroje, které se rychle vyvíjejí, a pro jejich současnou atraktivnost má veřejnost důvod se zajímat také o jejich historické podoby. Muzeum má zejména staré televizory, rádia, fotoaparáty, kamery, promítačky, magnetofony, počítače ad.

Po dohodě s podnikatelem Stibůrkem by bylo možné jedno patro věnovat motorkám. Pan Stibůrek má sice expozice v Netvořicích a na Konopišti, ale má zájem prezentovat svou sbírku také ve městě.

Sdružení Posázavský pacifik má v sousedství připraveny k budoucí prezentaci různé železniční vagóny a lokomotivy. Intenzivně je opravují, ale nemají dostatek sil na jejich prezentaci, kterou by tak bylo možné podpořit

## Personální práce

Práce v odborných institucích vyžaduje průběžné doplňování vzdělání. Proto je v rámci managementu muzea nezbytné organizovat **účasti na odborných akcích** (konference, semináře, festivaly), **poznávací návštěvy** jiných institucí, vlastní **interní vzdělávací akce** a požadovat od pracovníků **průběžné domácí studium**. To vše naše muzeum dělá a současně podporuje **dálkové studium v oboru** u některých svých zaměstnanců. Pracovníci navštěvující vzdělávací akce pak připravují po návratu pro své kolegy malé prezentace. Důležitou součástí možnosti osobního růstu jsou i **kursy psychologické, jógy a rozvoje osobnosti**. Snažíme se také o klasický **teambuilding**, ale v posledním roce jsme mu mohli věnovat jen dvě exkurse-výlety připravené i pro veřejnost. V roce 2015 mírně stoupl počet poznávacích návštěv institucí (Ostrava, Zlín, Bratislava, Liberec, Plzeň, Cheb, Praha ad.), počet účastí na seminářích zůstal na úrovni předchozích let (Praha, Roudnice n. Labem, K. Vary, Kolín). Mnohé poznávací cesty včetně zahraničních vykonali pracovníci přirozeně také samostatně ve svém volném čase. Muzeum začalo s využíváním koučovacích metod (Mgr. E. Strupková). Všechny tyto snahy jsou velmi důležité při **existenci mimo větší kulturní centra**, neboť při ní **lidé nejsou motivováni k osobnímu rozvoji**. Jestliže muzea

umění mají k takovému rozvoji podněcovat veřejnost, musí mít **muzejní pracovníci před veřejností dostatečný náskok**. Zaměstnanci muzea měli také možnost využít k **podpoře pracovního výkonu** modelové podnikové **relax-centrum**, které slouží k inspiraci managementu institucí Benešovska. Jde o nový trend s prokázaným efektem (viz další text a ilustrace této zprávy). Je třeba přiznat, že vyšší množství práce zatím neumožňuje zaměstnancům techniku využívat („nezbývá čas“), věříme, že do budoucna se situace vylepší.

## Výzkumná činnost

v roce 2015 směřovala především k podpoře sbírkotvorné činnosti zejména v oblastech soudobé české volné tvorby a soudobého produktového designu. Pokračoval výzkum historických a soudobých výukových metod v oblasti designu a architektury zaměřené zejména na opomíjenou znalost uživatele (ergonomie, psychologie). Pokračoval výzkum problematiky inteligentního designu a architektury. Pokračoval sběr dokumentace k výzkumu témat „Současný český návštěvník muzeí umění“ a „Současný český folklór a kýč“.

Hlavními výstupy výzkumu vedle jeho užití k akviziční činnosti byly referáty na odborných fórech:

- Ergonomie jako přirozená součást výuky designérů a architektů (leden 2015, VŠUP Praha)
- Muzea designu v digitální době (září 2015 kolokvium Rady galerií ČR v Roudnici n. Labem)
- Povrchní a skutečný komfort interiérů hromadné dopravy (říjen, mezinárodní konference Railways Interiors, Praha)

Dalšími výstupy byly přednášky v samotném muzeu a publikované články:

- Fassati, Tomáš: Inteligentní je víc než jen chytrý (Zlatý řez, Praha, 2015)
- Fassati, Tomáš: Sbíрка designu Muzea umění Benešov (Atelier, Praha, září, 2015)
- Fassati, Tomáš: Muzea designu v síti sociálních vztahů (Atelier, Praha, prosinec, 2015)
- Fassati, Tomáš: Od klišé k vyvážené kritice architektury a designu (ArtAlk, Brno, 17.09.2015)
- Fassati, Tomáš: Muzea designu v digitální době (ArtAlk, Brno, 28.12.2015)

Také publikace vlastní ediční činnosti muzea:

- Česká ergonomie 2015, sborník aktuálních textů (MUD, Benešov, 2015, ISBN 978-80-87400-18-0)
- Fassati, Tomáš: Katalog sbírky designu MUD Benešov (MUD, Benešov, 2015, ISBN 978-80-87400-19-7) Zde je možné uvést také text o sbírce našeho muzea od jiného autora: Kolesár, Zdeno: Dvakrát o českém designu (Designum, Bratislava, 2015)

## Ediční činnost muzea

Do finální fáze byly zpracovány dvě výše uvedené publikace. První sborník představoval soubor aktuálních českých textů vztahujících se k problematice, kterou se v muzeu zabývá výuková laboratoř ergonomie. Publikace na toto téma jsou v tuzemsku stále vzácné, přitom lidský organismus jako uživatel designu a architektury je důležitým problémem. Druhá publikace – katalog – byla pokračováním snahy o zdokonalení naší pomocné příručky, která zpřehlední naši rozsáhlou sbírku užité tvorby, usnadní její studium i výklad lektorů ke stálé expozici. V dalším období na ni naváže rozpracování katalogu sbírky volného umění, jehož základ byl vytvořen v rozsáhlé publikaci vydané ke 20. výročí založení muzea. Ve spolupráci s dalšími subjekty byl také vydán obsažný katalog k výstavě fotografií Ondřeje Šika zpracovaný Julií Weissovou. Pro benešovskou radnici jsme rovněž pracovali na textu a fotografiích druhé části publikace věnované nejnovější historii Benešova (urbanismus a architektura). K ediční činnosti lze také do jisté míry připočítat přípravu vzdělávacího souboru pro pedagogy, který obsahuje soubor inspiračních textů, cvičný sešit pro vizuální gramatiku, dříve vydané mapy města a okolí a také DVD s několika předchozími publikacemi našeho muzea. Průběžně jsme pracovali také na publikacích, které budou vydány v dalším období, jde zejména o:

- Výtvarníci Benešovska
- Monografie benešovského grafika Jana Hejtmánka
- Benešovská architektura (ve spolupráci se sdružením Posázaví)
- Fotografie starého Benešova

Pro velkou časovou náročnost autorské i redakční přípravy musely být některé publikace pro nedostatek naší kapacity vyškrtuty z edičního plánu. Za významné zhodnocení naší ediční činnosti lze považovat recenzi naší učebnice vizuální komunikace od ředitele International Institute for Information Wien – Petra Simlingera v časopisu Atelier

## **Sbírkotvorná činnost**

Po obdobích zaměřených na grafiku, fotografii a grafický design nyní pokračuje období zaměřené na trojrozměrný design. Podobné větší zaměření na malbu a plastiku není reálné, neboť by představovalo finanční potřebu mnoho násobně převyšující možnosti muzea. Produkci výše uvedených oborů lze totiž získávat s nižším rozpočtem, prostřednictvím darů, design i formou nálezů v terénu. Při současném oborovém soustředění jsou však sbírkové fondy malby, plastiky, grafiky a fotografie průběžně také doplňovány.

K nejzajímavějším přírůstkům kolekce malby patří obraz získaný od Jiřího Davida, který v daném roce významně uspěl na více mezinárodních fórech vč. jeho prezentace na benátském bienále. Dále se podařilo s ochotnou slevou zakoupit obraz profesora AVU M. Rittsteina, který byl zatím dlouhodobě zapůjčený ve stálé expozici. Výkupy dlouhodobě zapůjčených děl jsou významným trendem naší akvizice. Byly např. také zakoupeny soubory grafických prací od dvou významných českých autorů – Karla Halouna (portréty hudebníků) a Petra Babáka. V závěru roku se pak díky iniciování podporné akce redakcí časopisu Ateliér podařilo zakoupit více než desetikusový soubor obrazů a prací na papíře významných soudobých českých autorů (Hodonský, Franta, Sadovská, Malina, Titlová, Ženatá, Černický, Kolečková, Jirásko, Bělíca, Paul, Zavadilová

Průběžně se také daří získávat dary a to nejen od umělců, ale i sběratelů. V roce 2015 k nim patřila např. série deseti grafických listů soudobých autorů od jednoho z ostravských galeristů nebo grafiky J. Sozanského od televizní režisérky Lucie Bělohradské.

Sběr pro jednotlivé kolekce grafického designu pokračoval běžnými způsoby. Všichni pracovníci aktivně sbírají podle své zkušenosti jednotlivé tisky v terénu (plakáty, vizitky, pohlednice, vstupenky, jídelní lístky, samolepky ad.) a průběžně je přinášejí do sbírky. Speciální postupy jsou užity u plakátové tvorby – jde o vybraná sběrná místa v Benešově a Praze a dále v rámci filmového festivalu v Karlových Varech.

Pro soustředěnou akvizici trojrozměrného designu byly charakteristické následující postupy. Byly dotvářeny kolekce sedacího nábytku a drobných potřeb rozpracované v minulých letech. Šlo mj. o produkty námi sledovaných typů (nástěnné hodiny, náramkové hodinky, telefony, svítidla, tašky na kolečkách a batohy) i značek Tescoma, Ikea, Eta, Braun, Casio např. sedací nábytek. K němu patřily i nově vyrobené cvičné stavebnice dřevěných židlí Bauhaus, které připravilo benešovské učiliště. Pro testování a předvádění v laboratoři ergonomie jsme se zaměřili zejména na dětské autosedačky, varné konvice, tři různá jízdní kola ad. předměty. Výrazný přírůstek představovaly soubory předmětů pro výstavu Fenomén lego. Šlo nejen o produkci samotné značky, ale i další design legem inspirovaný. Zvláštností akvizice pak bylo zakoupení šperků slavných návrhárek Evy Jiřičné a Evy Eislerové, které nám poskytli muzejní slevu. Soupis všech zpracovaných přírůstků obsahuje výčet práce správkyňe depozitáře. Předměty, které byly zatím zařazeny do laboratorního výukového užití, budou registrovány ve sbírce později. V terénu sbíraný grafický design se pak pro nedostatek pracovních kapacit ukládá v dočasně netříděných fondech.

## **Rozvoj stálých expozic**

Nakolik expozice malby a plastiky jsou z prostorových důvodů stabilizované, je možný rozvoj pouze instalací dalších sbírkových kolekcí. U tradičních prací na papíře a fotografie proto došlo k přípravným krokům, které umožní instalovat další díla do prostorově úsporných zásuvkových prezentačních systémů. Živěji na rozvoj sbírky reagovala expozice designu, kde byly průběžně některé části doplňovány nebo obměňovány. V současnosti je důležité především bohatý potenciál stálých expozic využívat ke vzdělávacím programům, dává k tomu totiž mnohem rozsáhlejší možnosti než výstavní činnost. Expozice ale ovlivňuje negativní faktor nedostatku pracovních prostorů muzea. Proto se bohužel stává, že se někdy i tři prostory najednou musejí využít pro dočasné skladování a jsou uzavřeny veřejnosti. V průběhu roku došlo také ke zrušení stálé expozice umění Benešovska. Ta byla instalována v rámci projektu místostarosty Tomáše Podholy v piaristické koleji, kde k ní Město mělo zajistit rekonstrukci atraktivního historického schodiště. V průběhu roku začalo být po delší době jasné, že se radnici nepodaří domluvit s majitelem objektu na plánovaně akci. Současně padl plán uvedeného místostarosty na proměnu bývalého protiatomového krytu na muzejní depozitář. Situace proto automaticky vedla k přeměně uvedené expozice na depozitář. Věříme, že se nám instalaci prací umělců Benešovska podaří v budoucnosti obnovit na jiném místě.

## Rozvoj médiatéky

Médiatéka shromažďuje od počátku 90. let nejen klasická periodika a knihy, ale také audiovizuální nosiče. Za 25 let byl vytvořen velmi hodnotný specializovaný soubor mnoha set publikací, který má díky svému **výběru obrovský myšlenkový a tedy i vzdělávací potenciál**. Součástí médiatéky je velká sekce videa s nosiči VHS a DVD, sekce zvukových nosičů a diapozitivů. K hodnotám médiatéky včetně ekonomických patří skutečnost, že její předměty slouží trvale a **nepodléhají po krátké době vyřazení**, jako v regionálních knihovnách. Nejnovější psychologické výzkumy poukazují na to, že náhrada papírových médií elektronickými není plnohodnotná, že se člověk na text i obrázky na displeji nesoustředí tak snadno, dříve se unaví a nezapamatuje si vnímaný obsah tak dobře. Proto má velký význam i nadále s klasickými médii pracovat. Průběžně jsou doplňovány knihy a časopisy, méně pak AV-média, protože dostupnost těchto souborů na internetu je poměrně snadná. Velký soubor videa na nosičích VHS však bude nezbytné včas digitalizovat. Tak jako po předchozí léta se zaměřujeme nejen na tituly věnované přímo umění, ale také na společenské a přírodní vědy, které pomáhají umění interpretovat. Prostřednictvím běžných titulů pak provádíme různé průzkumy a výzkumy názorů veřejnosti, vývoje a potřeb společnosti. U některých časopisů kupujeme z úsporných důvodů jen vybraná čísla, mnohá periodika nám vydavatelé posílají bezplatně, nákup knih řešíme prostřednictvím Knihkupectví Daniela, které nám dává výrazné slevy.

## Odborné konzultace veřejnosti

Muzea slouží jako místa širokého spektra odborných konzultací veřejnosti. Pro odbornou veřejnost jsou pak místy badatelské práce v muzejních sbírkách a archívech. Mj. muzea využívají i studenti, při zpracovávání svých seminárních, diplomových a doktorandských prací. Tato oblast práce odborných muzejních pracovníků může být někdy časově velmi náročná a muzejníci i jejich management musejí často přijímat regulační pravidla, aby příliš neomezila jejich další práci. V našem muzeu jsme přijali kompromisní řešení, kdy konzultace poskytujeme zejména ve večerních hodinách, tedy do značné míry ve svém volném čase. Značná část konzultací je poskytována elektronickou formou. Na ty už je pak k dispozici zejména neomezený noční čas.

Vzhledem k zaměření muzea poskytujeme konzultace jak v oblasti volné, tak užité tvorby. Volné umění ale zajímá veřejnost v tomto směru méně, dotazují se zejména na problematiku obchodování s uměním a na možnosti studia umění a kunsthistorie v tuzemsku. Větší zájem je orientován k užité tvorbě. Přirozeně časté jsou dotazy stavebníků na kvalitu architektury a jejich interiérů, dále pak na design a vizuální komunikaci. Zde potřebují lidé poradit zejména kvalitou grafického designu svých tiskovin a díky pobočce Mezinárodního institutu inf. designu jezdí se do Benešova lidé z celé republiky radit nad tvorbou orientačních systémů. Benešané v té souvislosti přicházejí i se svými připomínkami k urbanismu a veřejným stavbám včetně drobné architektury. To je propojeno s besedami o architektuře a designu včetně benešovských, které se v muzeu konají od samotného roku založení a mnohdy je využívá i radnice pro svůj kontakt s veřejností.

## Metodika vzdělávacích programů

Muzeum vyvíjí od počátku své existence mnohé vlastní metodiky a kriticky přehodnocuje ty obecně užívané. Počátkem 90. let 20. století jsme byli průkopníky interaktivních vzdělávacích pomůcek zejména proto, že na rozdíl od tehdy módně se rozšiřujících animací umožňovaly **tiché individuální soustředění se na dílo**, což je blízké charakteru tvorby a jejího vnímání. Záhy jsme také dospěli k tomu, že zaměření na samotné umění je nedostatečné a poněkud formální, pokud se nesleduje jeho **zásadní souvislost s životem člověka**. Proto došlo k přesunu vzdělávacích aktivit do **všeobecné oblasti**. V posledním období jsme se zaměřili na vzdělávání související s designem a architekturou. Uvědomili jsme si, že design je v muzeích využíván velmi formálně, převážně jen v estetické rovině, která zakrývá pohled na jeho praktické funkce. Ty má ovšem smysl prezentovat pouze přímo, nikoli prostřednictvím audiovizí, takže toto je na rozdíl od volné tvorby důležitá oblast pro uplatnění známých **animací**. Za tímto účelem jsme v muzeu zřídili specializovanou učebnu-laboratoř, kde mohou být produkty designu veřejnosti nejen předváděny, ale také objektivně testovány. **Objektivní testování** pomocí přístrojů však musí být nezbytně doplněno **subjektivním**, které je časově a personálně náročné. Proto se na něm postupně podílejí všichni pracovníci muzea a budeme za tímto účelem vyhledávat i externí spolupracovníky

## Správa muzejního archívu

Muzejní archív v pracovně ředitele jím spravovaný obsahuje soubory negativů, CD a DVD nosiče s digitálními daty a papírové tříděné soubory

- historie muzea
- praktická vizuální komunikace
- ergonomie

V dalších místnostech jsou pak dokumentační archívní složky dalších témat výzkumů, např.

- výtvarníci Benešovska
- architektura Benešovska
- dokumentace ke sbírce designu.

Hana Zákostelná pak spravuje další archívní fondy, které jsou popsány v její části. Část obrazového archívu v digitální podobě je uložena u J. Holoubka. Archív nemůže být zatím z úsporných důvodů dostatečně tříděn a digitalizován.

## Informační servis pro veřejnost

Muzeum zprostředkovává informace o umění v ČR svým návštěvníkům na vývěskách v interiéru. Patří k nim i přehled pražských a českých výstav, který vyvěšujeme také na železniční stanici. Vybrané české akce jsou také vyvěšeny na venkovním panelu. Podle možností také upozorňujeme na příkladné české akce elektronickými zprávami.

## Institut informačního/inteligentního designu

je tradiční vědeckou společností, které mnohdy působí při různých ústav včetně muzeí. Je zaměřen na základy praktické vizuální komunikace a vznikl v roce 1990 jako pobočka Mezinárodního institutu informačního designu ve Vídni. Tento IID českou pobočku stále odborně podporuje naše muzeum je jeho institucionálním členem. Díky podpoře mohly v našem muzeu vzniknout první české slovníky a učebnice vizuální gramotnosti. Český IID byl dlouho, jak to bývá zvykem, občanským sdružením. Nyní, po změně zákona se ukázalo, že transformace ve spolek by byla zbytečnou formalitou, a proto se IID stal neformální skupinou spolupracujících odborníků. Vztahuje se na něj přímo ustanovení obsažené v organizačním řádu muzea. Z ekonomického hlediska nepředstavuje IID žádnou finanční zátěž, naopak je příležitostí pro bezplatnou odbornou podporu vzdělávací muzejní práce. Postupně také dochází k úpravě názvu, neboť jde o akceptování vývoje směřujícího k náročnějším, tedy inteligentním systémům.

## Kruh přátel muzea umění

je tradičním seskupením, jaká většina muzeí pro svůj bližší kontakt s veřejností zřizují a má podobné postavení jako výše uvedené odborné sdružení IID. Byl vytvořen hned po založení muzea a významně tehdy přispěl ke stabilizaci jeho společenského postavení, jež zpočátku nebylo pevné. Členové kruhu přátel, jejichž počet se pohybuje průměrně kolem dvou až tří stovek, dostávají pravidelné informace o akcích muzea el. poštou. Malá skupina těch, kteří ji nemají, také klasickou poštou. Členové kruhu přátel pocházejí převážně z Benešovska, ale nezanedbatelná skupina i z Prahy a dalších míst republiky. Jsou mezi nimi i významné osobnosti vědy a umění. Dílčí prvek Kruhu přátel vytváří muzejní Facebook, ovšem je třeba říci, že ne všechna veřejnost má zájem komunikovat přes tuto sociální síť (viz heslo „Kdo je skutečná osobnost, není na Facebooku.“) Kruh přátel má od počátku jakési pevné jádro v počtu několika desítek lidí, ze kterých pocházejí i dobrovolní pomocníci, kteří se podílejí na různých akcích muzea (dobrovolnická činnost je v muzeích tradičním jevem), případně pomáhají získávat do sbírky umění bezplatné dary.

## Profesní sdružení muzeí umění

Muzeum umění a designu Benešov je především členem výběrového sdružení Rada galerií ČR. Jedná se o seskupení necelých tří desítek českých muzeí (galerií) umění, která splňují profesní měřítko práce se sbírkami a jejich prezentací. Z důvodů širšího profesního zabezpečení (kurzy, konzultace, propagace) jsme také členy velkého sdružení Asociace českých a moravských muzeí a galerií, které propojuje činnost téměř tří stovek institucí. Pro mezinárodní styky jsme pak členy rady ICOM, která je součástí UNESCO.

## Správa majetku

Správa majetku je velmi zodpovědnou činností, která vyžaduje přesnost a schopnost udržet si přehled v rámci různých evidenčních systémů a postupů. Na jejich výsledcích je závislá nejen hladká činnost muzea, ale i jeho dobré jméno z hlediska správy svěřených materiálních hodnot.

V rámci změny právního statusu muzea došlo k předávání běžného inventáře muzeu. Správkyně inventáře při té příležitosti provedla celou řadu kontrolních úkonů. Jednak prvotní inventuru a pak bylo nezbytné provést řadu oprav chyb v popisu předmětů, který byl do té doby prováděn jinými úředníky bez přímé vazby k realitě a obsahoval množství nedostatků. Tuto intenzivní práci vykonávala řadu měsíců počátku roku. Do nového, funkčnějšího softwaru zanesla a upřesnila také důležitou problematiku lokací předmětů. Jednotlivým prostorům muzea byli z řad pracovníků přiděleni konkrétní správci, kteří paní Vačkářovou vytvořené lokální seznamy zkontrolovali a podpisem potvrdili jejich správnost a odpovědnost za jejich užívání. Při namátkové kontrole v závěru roku bylo zjištěno, že seznamy obsahují ještě stále některé nepřesnosti a tak byl ředitelem vydán příkaz k jejich další lokální kontrole jedn. správci prostor a celkové kontrole správkyňi inventáře paní Vačkářovou. Tato činnost se kryla s přelomem kalendářního roku a její výsledek bude znám v následujícím období. Uvést evidenci inventáře a metodiku práce do funkčního stavu je velmi důležitým krokem při vytvoření právního subjektu. Proto bude této činnosti věnována intenzivní pozornost tak dlouho, dokud nebude stav zcela funkční. Při zavádění právní subjektivity se mj. potvrdilo, že pro funkčnost evidování, užívání a kontroly běžného inventáře je nezbytné stanovit přesná pravidla, která proto ředitel včlenil do jednoho z interních předpisů.

Řádná roční inventura byla provedena od 16. 11. do 31.12. 2015 inventarizační komisí pod vedením předsedkyně Soni Vačkářové (členové komise Bc. A. Fassatiová, Bc. M. Hornerová). Inventarizační zpráva, která je na požádání k nahlédnutí u ředitele, byla zpracována Bc. Lenkou Škvorovou ke dni 5. 1. 2016 a předána s dalšími dokumenty podle běžných pravidel zřizovateli.

Jednotliví odpovědní správci prostor s lokačními seznamy

- Tomáš Fassati – archiv 1, archiv 2 (2. poschodí)
- Anna Fassatiová – archiv 3, archiv 4 (oba 2. posch.) depozitář 1, depozitář 2 (oba přízemí)
- Hana Zákostelná – recepce (přízemí), 2 učebny (2. p.), Síťová síň, Kabinet, všechny stálé expozice
- Soňa Vačkářová – depozitář designu a pracovna v koleji
- Markéta Hornerová – depozitář malby a bývalá expozice Benešovka (obojí v koleji)
- Klára Vetterová – pouze jednotlivé přístroje používaného fotovybavení
- Lenka Škvorová – pouze jedn. přístroje
- Josef Holoubek – dílna (přízemí)
- Dana Doskočilová – vrátnice a WC s úklid. prostředky (2. poschodí)

MAJETEK	HODNOTA MAJETKU	ÚČET
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	59 495,72 Kč	018 00
Samostatné movité věci a soubory hmotných movitých věcí – odepisovaný majetek	339 838,01 Kč	022 10
Samostatné movité věci a soubory hmotných movitých věcí – majetek odepсанý, zůstatková hodnota	165 415,66 Kč	022 20
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	1 999 471,14 Kč	028 20
Sbírkové předměty vedeny v muzejní databázi Demus, podléhající kontrole Ministerstva kultury	1,- Kč (účetní hodnota podle úřední vyhlášky)	032 10
Umělecká díla a sbírky (maketa Karlov – není součástí sbírky MUD)	522 816,- Kč	032 20
Umělecká díla a sbírky (plastiky ze sochařského sympozia II – nejsou součástí sbírky MUD)	214 143,- Kč	032 30
Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek	5 681,- Kč	901 00
Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	426 651,76 Kč	902 00

## Správa majetku – sbírka

V rámci vedení celého úseku se Soňa Vačkářová dostává také přímo k pracím souvisejícím s akvizicí a správou sbírky. Jde zejména o sběr grafického designu v terénu a zpracování i uložení jeho netříděných fondů. V nich je užitečné sledovat rozvoj některých jednotlivých kolekcí během kalendářního roku:

- mezinárodní filmový plakát z MFF Karlovy Vary
- mezinárodní film. plakát z kina Benešov
- kulturní plakáty z Benešova



- plakáty akcí našeho muzea vč. měsíčních
- kulturní plakáty příp. další tiskoviny z pražských sběrných míst
- jízdenky a vstupenky
- jídelní lístky
- kalendáře
- samolepky
- pohlednice
- mapy
- graficky upravené knihy
- novoročenky

## SPRÁVA BUDOVY MUZEA

Budova muzea je vzhledem k výrazné ploše užívané dvěma nájemníky (Výtvarné studio ZUŠ a pobočka Muzea Podblanicka) stále spravována MěÚ Benešov. Zpočátku existence muzea – v 90. letech 20. století probíhala správa velmi nevyrovnaně. Vedle zásadních investic (oprava Šímovy síně, půdní vestavba studia ZUŠ a rekonstrukce dvora a chodeb prvních dvou podlaží do původního stavu, rekonstrukce suterénu na výstavní prostory) došlo také k zásadním opomenutím (krovy budovy, řešení vlhkosti, dokončení opravy fasády ad.). V prvním desetiletí nového století se v investicích nepokračovalo a snaha vedení města o nápravu nedostatků narážela na zásadní limity pracovníků úřadu. To si vedení radnice uvědomilo v roce 2015, kdy došlo k osamostatnění muzea. Nechalo důsledně zdokumentovat stav nemovitosti a ihned zařadilo do rozpočtu první potřebné akce. Ještě v závěru roku byly provedeny rekonstrukční práce na chodbě 2. poschodí, které vycházely z požárních předpisů a současně měly za výsledek náhradu nepůvodních dveří kopiemi původních. Vlastními silami muzea se podařilo renovovat štukové stěny schodiště a vstupní dveře do budovy. Do rozpočtu následujícího roku byla zařazena dlouho odkládaná rekonstrukce střechy, kde protékáním dešťové vody jsou ničeny interiéry a původní krovy nejsou v pořádku vinou nevhodně užitých technologie při půdní vestavbě. Při té příležitosti je předpoklad dokončení nátěru fasády směrem do náměstí.

V současnosti je správa budovy organizována tak, že o celkovou údržbu a topení se stará organizačně výhodně majitel v rámci svého majetkového odboru, o bezpečnost vstupu muzeem a jednotliví uživatelé pak o lokální údržbu a problematiku BOZP. Pro všechny je majitelem vydán společný domovní řád, který respektuje zejména přísné bezpečnostní limity provozu obou muzeí.

## STANDARDY SLUŽEB V MUZEU

Poskytování standardizovaných vzdělávacích služeb veřejnosti vychází z výsledků odborné diskuse profesních sdružení a bylo mj. vloženo do zákona č. 483/2004Sb.

V jedné rovině jde o **standardy dostupnosti** – územní, časové, ekonomické a fyzické.

**Standard územní dostupnosti** je plněn tím, že Muzeum umění a designu Benešov je součástí sítě poskytovatelů standardizovaných veřejných služeb podle zákona. Jde zejména o vzdělávací sbírkotvorné instituce sdružené v profesních organizacích Rada galerií ČR a Asociace muzeí a galerií ČR. To mj. znamená, že v jednotlivých prvcích nabídky veřejnosti **každé muzeum svým spádovým územím navazuje na území sousedních institucí**, jejichž nabídka daný prvek obsahuje. Při podrobné analýze by pak bylo možné zjistit, jaké hustoty v rámci ČR jsou u jednotlivých prvků dosahovány.

**Standard časové dostupnosti** je plněn vhodně volenou dobou pro poskytování služeb veřejnosti, tak aby byla umožněna návštěva dostatečně dlouho po běžné pracovní době, ve dnech volna a o svátcích, ale také pro školy během vyučovacích hodin. V Muzeu umění a designu Benešov je stanovena doba pro veřejnost:

### návštěvy stálých expozic a výstav

úterý – pátek 10-13 a 14-17 hodin sobota – neděle 10-13 a 14-16 hodin

Školním, případně i dalším skupinám je umožněna po předchozí objednávce návštěva v širokém rozsahu mezi 8 a 22 hodinou s výjimkou pondělí. Podle rozšířené evropské kulturní tradice je o Vánocích a Velikonocích zavřeno.

### návštěvy médiatěky

úterý – pátek 10-13 a 14-17 hodin

mimořádné akce (vernisáže, koncerty, přednášky, besedy, projekce, divadlo, poezie ad.) v době mezi 17 a 24 hodinou

badatelské návštěvy a osobní odborné i další konzultace (běžná veřejnost, studenti...) V současnosti z personálních důvodů jen na předchozí objednávku (podle potřeb veřejnosti i ve večerních hodinách)

**Standard ekonomické dostupnosti** plníme od založení v r. 1990 optimální formou volného vstupu podobně jako jistá část českých a zahraničních institucí (Nyní tento trend zesílil.). Opakované diskuse muzejní rady, městského zastupitelstva a veřejnosti potvrdily smysluplnost tohoto řešení, mj. s odůvodněním, že muzea umění plní nejen vzdělávací, ale také reprezentační funkci města a regionu.

**Standard fyzické dostupnosti** je plněn jen částečně. Osoby se sníženou pohyblivostí a vozíčkáři mohou vzhledem k absenci výtahu navštívit pouze expozice v přízemí budovy, kde jsme jich proto realizovali větší množství. Taková návštěva je možná jen se zvláštní fyzickou pomocí pracovníků muzea, kdy je pro handicapovaného návštěvníka nezbytné si předem telefonicky ověřit, zda daný službukonající personál je fyzické pomoci schopen. Muzeum přirozeně musí i podle zákona směřovat k výhledovým stavebním úpravám pro handicapované návštěvníky. Památkový charakter budovy a nepřístupnost její větší části pro výkonnou stavební techniku však umožní potřebné úpravy (stavbu výtahu apod.) jen v souvislosti s další větší investicí, kterou by se mohla řešit dostavba zadního traktu do výše traktu předního.

Velmi důležité jsou také standardy **kvality nabídky** a **komplexnosti nabídky**.

**Standard kvality nabídky** je zajištěn

- vhodnou formulací statutu muzea
- odbornou kvalifikací části muzejních zaměstnanců
- vnitřními předpisy pro tvorbu programu
- členstvím ve výběrovém profesním sdružení Rada galerií ČR
- konzultacemi vědecké části muzejní rady a posuzování výroční zprávy muzejní radou
- úzkou spoluprací s odbornými institucemi vyšší úrovně (Akademie věd, Vysoké školy, Národní galerie, zahraniční odborné instituce)

**Standard komplexnosti nabídky pro veřejnost spádové oblasti** je zajištěn tím, že muzeum

- se věnuje nejen volné, ale také užité tvorbě
- se v užité tvorbě věnuje nejen otázkám stylu (estetiky), ale také praktické funkčnosti a ergonomie
- připravuje přednášky ad. akce prezentující souvislosti umění se všemi formami dalšího života (filosofie, ekonomika, ekologie, etika, kulturologie, religionistika)
- doplňuje prezentaci vizuální kultury dalšími obory umění
- pedagogické metody jsou zaměřeny na všechny věkové a vzdělanostní skupiny
- nabízí během návštěvy individuální doplnění informací k dané problematice prostřednictvím internetu
- nabízí během návštěvy možnost odpočinku a občerstvení

## **PROFESNÍ STANDARDY**

**Vlastní profesní standard** muzeum nemá, protože se v rámci profesního sdružení českých muzeí umění (RG ČR) plně podřizuje profesnímu standardu českých muzeí umění. Máme však některé doplňkové vlastní profesní dokumenty. Muzeum nemá vlastní etickou komisi, praktické problémy profesního standardu řeší na pracovních poradách ředitel muzea.

**Profesní standardy navazujících institucí.** Muzeum přijalo profesní standard Rady galerií ČR s názvem „Profesní etický kodex českých muzeí umění“, který je rozšířeným kodexem mezinárodního sdružení muzeí ICOM. V případě potřeby se muzeum může obrátit na rozhodčí/etickou komisi Rady galerií ČR. Zřizovatel muzea – Město Benešov svůj profesní kodex nemá, neboť české obecní samosprávy s kodexy zatím nepracují. Je tak možné na něj aplikovat specifickou část kodexu českých muzeí umění věnovanou zřizovatelům. Tento kodex zahrnuje etická pravidla i pro veřejnost – návštěvníky muzeí.

Do budoucna se počítá ještě také se zaváděním některých kvantitativních standardů, např. pro počet stálých expozic (některá muzea nemají žádnou), min. počet výstav v roce podle velikosti muzea (2-4 výstavy apod.). Pravděpodobně také pro počet vydaných publikací nebo zpracovaných výzkumných prací